

FØLG FLYVNINGEN AF HVEDEGALMYG

STØTTET AF

Promilleafgiftsfonden for landbrug

Landmænd, som dyrker meget hvede, kan selv sætte feromonfælder op og følge forekomsten af hvedegalmyg. KWS Cleveland er resistent. Husk også fælder i vårhvede.

Flyvningen af hvedegalmyg følges igen i år via feromonfælder i ca. 70 vinterhvedemarker i planteavlskonsulenternes registreringsnet.

Det er en god ide, at landmænd med meget hvede selv sætter fælder op.

Sæt også fælder op i vårhvede, hvor der oftere er sammenfald mellem flyvning og et modtageligt udviklingstrin end i vinterhvede.

Sæt fælderne op i god tid og senest, når fanebladet bliver synligt.

Fangsterne kan fra omkring vækststadium 37-39 (fanebladet synligt eller udviklet) følges på siden [varslingsregistreringsnet](#) fra medio maj. Fælderne aflæses to gange ugentligt.

Feromonfælder kan købes via nettet hos Frøsalget (telefon: 75 38 17 44). Prisen er 100 kr. pr. fælde inkl. 2 limplader og 75 kr. pr. feromonkapsel. Der skal sættes 2 fælder op pr. mark, så omkostningen bliver i alt 350 kr. pr. mark. Der opsættes et fældesæt pr. ca. 10-15 ha.

TILLOKKER HANLIGE HVEDEGALMYG

I fælderne sidder et duftstof fra den hunlige orange-gule hvedegalmyg, som tillokke de orange-gule hanlige hvedegalmyg. Disse klistrer til fælden og kan optælles. Fælderne er specifikke og fanger ikke de gule hvedegalmyg, som optræder mindre udbredt end de orange-gule hvedegalmyg i Danmark.

Fælderne i registreringsnettet er hovedsageligt placeret i hvedemarker med forfrugt hvede, fordi hyppig hvededyrkning fremmer opformeringen. Nogle fælder er dog også placeret i marker

uden forfrugt hvede, fordi der også her kan forekomme mere udbredte angreb.

Hvedegalmyggene overvintrer i hvedemarker, og ofte findes der derfor flest hvedegalmyg i områder og marker med mange års hvededyrkning. Overligger forekommer, det vil sige, hvis der ikke er gunstige klimatiske betingelser for klækning, så ligger hvedegalmyggene over til næste år - eller næste år igen. Det angives, at galmyggene kan overlige i op til 12 år, men de fleste klækker inden for fire år.

Af de pt. dyrkede sorter er kun KWS Cleveland resistent mod den orange-gule hvedegalmyg, og bekæmpelse er ikke aktuel i denne sort.

BEKÆMPELSE KUN AKTUEL FRA LIGE FØR BEGYNDENDE SKRIDNING TIL BEGYNDENDE BLOMSTRING

Larvernes sugning resulterer i skrumpne kerner. Bekæmpelse skal rettes mod de voksne hvedegalmyg, og før larverne søger ind til kerneanlæggene. Hvedegalmyggene kan kun gøre skade fra lige før begyndende skridning til begyndende blomstring (41-61). Dette skyldes, at der løbende i planten dannes nogle organiske syrer, som får larverne til at holde op med at suge på kernerne, hvorefter de dør af sult. De resistente sorter indeholder fra starten disse syrer.

Eventuel bekæmpelse skal udføres i tidsrummet lige før begyndende skridning til begyndende blomstring (vækststadium 41-61) for at have effekt, det vil sige inden for 8-10 dage. Vær opmærksom på, at småaksene er afblomstrede, når støvknapperne hænger ud. Vær opmærksom på, at sideskuddene er lidt senere i udviklingen og derfor er modtagelige, selv om hovedskuddene er begyndt at blomstre. Bekæmpelse er kun aktuel, hvis galmyggene flyver i dette korte tidsrum. Med andre ord skal der være et sammenfald mellem et følsomt udviklingstrin og flyvning af hvedegalmyg.

Hvis der er kraftig flyvning i st. 41-42 (lige før begyndende skridning), og sprøjtning først iværksættes i st. 59-61 (gennemskridning til begyndende blomstring), er det meste af skaden sket. Ved meget kraftig flyvning tidligt kan det også undtagelsesvis være behov for 2 behandlinger med 8 dages mellemrum. I forsøg med tidlige og kraftige angreb med merudbytter på omkring 30 hkg/ha for bekæmpelse i st. 41-42, var merudbyttet kun omkring det halve, hvis der først blev sprøjtet i st. 59 (gennemskridning).

I tabel 1 ses angreb i ubehandlede områder af registreringsnettet i 2015 på aks fra hovedskud hhv. sideskud. Tilsvarende forskelle er fundet i tidligere år.

Tabel 1. Angreb af hvedegalmyg på aks fra hovedskud hhv. sideskud i ubehandlede områder af 19 hvedemarker i registreringsnettet i 2015. Variation i angrebene er angivet i parentes

Procent angrebne kerner	
Hovedskud	Sideskud
1 (0-4)	10 (0-57)

FUGTIG JORD OG "GRILL-VEJR" FREMMER

Galmyggene har de bedste betingelser for at komme op ad jorden, hvis jorden er fugtig op til skridningen. De har de bedste betingelser for æglægning i hveden, hvis det er vindstille og lunt vejr ("grill-vejr") omkring skridning. Aktiviteten er størst om aftenen, hvor lysstyrken falder.

BEKÆMPELSESTÆRSKEL

Fra England angives en bekæmpelsestærskel på 120 hvedegalmyg pr. fælde pr. dag, såfremt hveden samtidig er i vækststadium 41-61 (lige før begyndende skridning til begyndende blomstring). Ved fangst af over 30 hvedegalmyg pr. dag er der også en risiko, men det er usikkert, om bekæmpelse er rentabel.

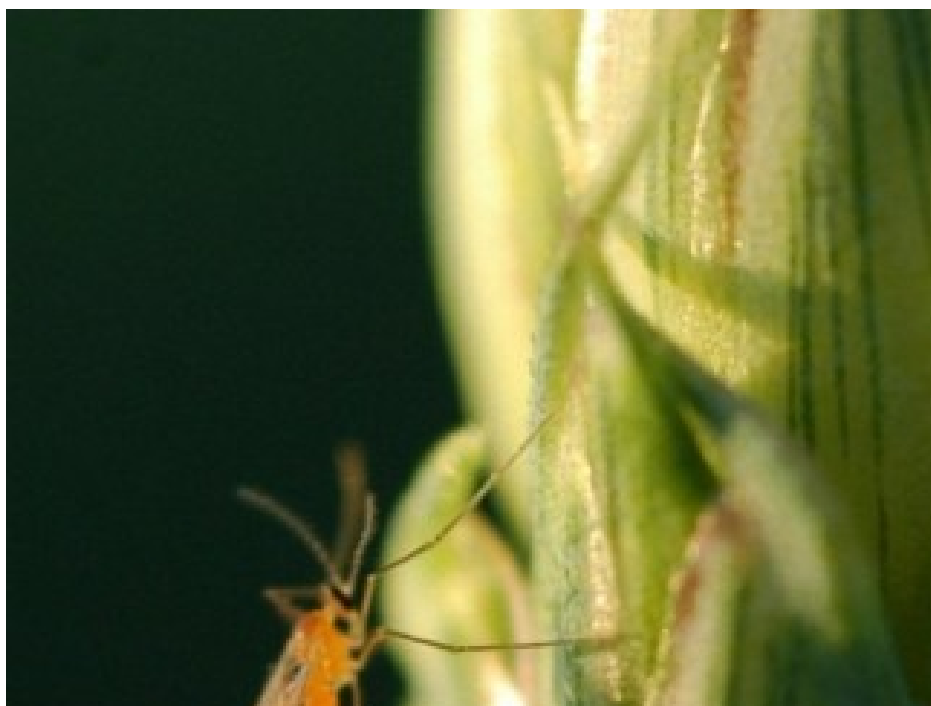
Af tabel 2 fremgår, at kun 2 pyrethroider er godkendt til bekæmpelse af hvedegalmyg.

Tabel 2. Oversigt over godkendte midler

Middel	Normaldosis, l/kg/ha	Anbefalet dosis, l/kg/ha
Karate 2,5 WG	0,3	0,15-0,2
Mavrik	0,15-0,2	0,1-0,15

VÅRHVEDE OGSÅ MODTAGELIG

Vær også opmærksom på evt. angreb i vårhvede, som blomstrer senere, og hvor der derfor oftere er sammenfald mellem flyvning og et modtageligt udviklingsstrin end i vinterhvede.

Billede 1. Hun af orange-gul hvedegalmyg i hvedeaks. Hunnen er ved at gøre klar til at lægge æg med bagkroppen. Foto: Finn Olsen, Sønderjysk Landboforening.

Billede 2. Larver af orange-gule hvedegalmyg på hvedekerner. I den ene kerne kan der skimtes en larve under avnen. Larverne kan findes i aksene omkring de tre første uger af juli. Foto: Finn Olsen, Sønderjysk Landboforening.

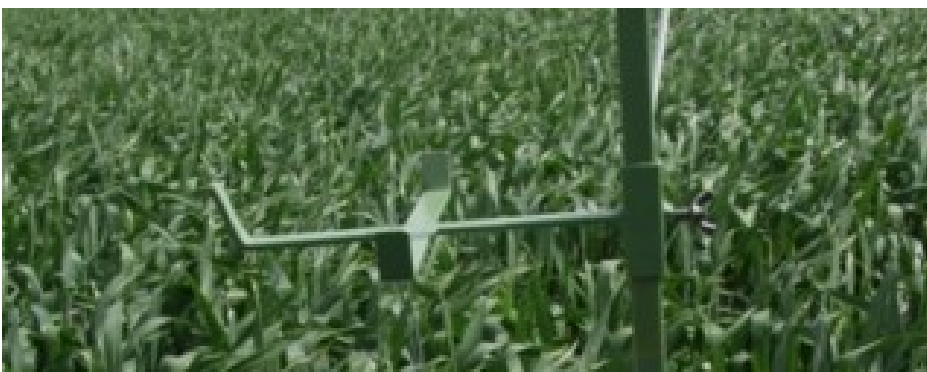

Billede 3. Sunde kerner - henholdsvis kerner, der har været angrebet af orange-gule hvedegalmyg (øverst til venstre).

Billede 4. Limplade fra feromonfælde med orange-gule hvedegalmyg. Fælderne tiltrækker kun orange-gule hvedegalmyg, men andre insekter kan tilfældigvis komme til at klistre på fælden.

Billede 5. Feromonfælde til at følge forekomsten af orange-gule hvedegalmyg.

Billede 6. De første småaks er afblomstrede og er ikke længere modtagelige. Dette ses let ved at støvknapperne hænger ud. Blomstringen i akset begynder i midten af akset.

Kontakt din [lokale rådgivningsvirksomhed](#), hvis du vil vide mere om dette emne.